

موضوع	دستورالعمل ساماندهی فرایند توقیف، انتقال، نگهداری و ترخیص وسایل نقلیه
	جناب آقای دکتر اکبرپور رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور روگرفت دستورالعمل شماره ۱۰۰/۱۲۱۸۰/۹۰۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۲/۳۱ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «ساماندهی فرایند توقیف انتقال نگهداری و ترخیص وسایل نقلیه» به منظور درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد. مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - مسعود ستایشی شماره ۱۰۰/۱۲۱۸۰/۹۰۰۰ ۱۴۰۲/۲/۳۱ دستورالعمل ساماندهی فرایند توقیف، انتقال، نگهداری و ترخیص وسایل نقلیه با عنایت به لزوم حفظ حقوق شهروندی و حمایت از اموال و مالکیت شهروندان و بیت‌المال، جلوگیری از انباشت وسایل نقلیه توقیفی ناشی از اعمال قوانین، از قبیل قانون مجازات اسلامی، قانون مبارزه با مواد مخدر، قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، قانون امور گمرکی، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تسریع در تعیین تکلیف آنها، دستورالعمل ساماندهی فرایند توقیف، انتقال، نگهداری و ترخیص وسایل نقلیه به شرح مواد آتی است. ماده ۱- معانی اصطلاحات و اختصارات مندرج در دستورالعمل به شرح زیر است: الف- وسیله/وسایل نقلیه: عبارت است از خودرو اعم از سبک، سنگین، قایق، لنج و یا موتورسیکلت؛ ب- توقیف: عبارت است از جلوگیری از تردد وسیله نقلیه و انتقال آن به توقف گاه یا متوقف نمودن آن با چرخ یا ابزار الکترونیکی؛ پ- توقفگاه: عبارت است از محل نگهداری وسایل نقلیه توقیفی؛ ت- وسیله/وسایل نقلیه رسوبی: وسیله نقلیه توقیفی که حداقل به مدت شش ماه در مورد موتورسیکلت و یکسال در مورد سایر وسایل نقلیه از زمان امکان ترخیص در پارکینگ بوده و مالک اقدامی برای ترخیص آن ننموده باشد؛ ث- مالک: شخصی که دارای اسناد معتبر مالکیت وسیله نقلیه بوده یا نام وی در سامانه راهور ثبت شده است و یا نماینده یا متصرف قانونی است؛ ج- وسایل نقلیه فرسوده: عبارت از وسایل نقلیه توقیفی که به علت طول عمر یا میزان کارکرد دچار افت عملکردی و ایمنی شده و امکان رفع عیب و نقص آن وجود ندارد؛ چ- وسایل ارتباط جمعی: وسایل ارتباط جمعی اعم از دیداری شنیداری و یا مجازی؛ ح- فراجا: فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران؛ خ- سامانه: سامانه جامع پارکینگ. ماده ۲- توقیف وسایل نقلیه توسط مأمورین جز در موارد مصرح قانونی و یا برابر دستور مقام قضایی ممنوع است. ماده ۳- مأمورین موظفند در زمان توقیف قبض متحدالشکل یا رسید الکترونیکی متضمن مشخصات مالک و اطلاعات دسترسی به وی مشخصات وسیله نقلیه علت و محل توقیف، مشخصات مأمور توقیف کننده، شرایط و فرایند ترخیص و تبعات عدم مراجعه برای ترخیص را تکمیل و پس از امضاء مأمور توقیف کننده به مالک تحویل نمایند. تبصره ۱- مرجع توقیف کننده موظف است مالک را درباره چگونگی رفع توقیف وسیله نقلیه راهنمایی کند. تبصره ۲- در صورت عدم حضور مالک در زمان توقیف، مرجع توقیف کننده موظف است از طریق ارسال پیامک به مالک اطلاع رسانی نماید. همچنین فراجا ترتیبات لازم جهت امکان استعلام از مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ را برای مالک فراهم نماید. سایر مراجع توقیف کننده نیز در صورت عدم اطلاع مالک، با اعلام مراتب توقیف به فراجا موجبات اطلاع رسانی و امکان استعلام را برای مالک فراهم می‌نمایند. ماده ۴- نحوه توقیف و ترخیص و نظارت بر سامانه‌های مربوط به وسایل نقلیه‌ای که با قفل چرخ یا ابزار الکترونیکی متوقف می‌گردند توسط فراجا تهیه و با تأیید رییس قوه قضائیه به مبادی ذربط ابلاغ خواهد شد. ماده ۵- وسایل نقلیه‌ای که توسط مقام قضایی یا فراجا توقیف می‌شوند به توقفگاه‌هایی که از سوی نیروی انتظامی تعیین می‌شود منتقل می‌گردند در خصوص توقیف وسایل نقلیه توسط سایر مراجع مطابق ضوابط مربوط عمل می‌شود. ماده ۶- فراجا با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه حداکثر ظرف مهلت سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل امکان نظارت و دسترسی دادستان‌ها و یا روسای حوزه قضایی بخش را به سامانه فراهم می‌کند. ماده ۷- انتقال وسایل نقلیه با استفاده از وسیله نقلیه ایمن انجام می‌شود. ماده ۸- متصدی حمل و انتقال وسایل نقلیه توقیفی مکلف است وسیله نقلیه را به متصدی توقفگاه تحویل دهد. بلافاصله پس از تحویل وسیله نقلیه به متصدی توقفگاه وی موظف است صورت مجلسی حاوی نکات زیر تنظیم و به امضای خود حمل کننده و مالک برساند و در سامانه مربوط ثبت و وسیله نقلیه را در محلی مناسب از توقفگاه جانمایی نموده و ترتیب توقیف آن را در سربرج صورت مجلس مشخص نماید. ۱- ذکر نوع و مشخصات دقیق و وضعیت ظاهری وسیله نقلیه؛ ۲- مشخصات مالک آدرس، شماره تلفن ثابت و همراه وی؛ نسخه اول صورت مجلس به متصدی حمل تحویل و نسخه دوم تحویل مالک شده و نسخه سوم باید نزد مسئول توقفگاه نگهداری شود و نسخه چهارم جهت درج در پرونده به مرجع مربوط ارسال می‌شود. تبصره- در صورتی که مالک حضور نداشته باشد، نسخه دوم صورت مجلس نزد متصدی توقفگاه می‌ماند در مورد خودرو نسخه دوم در داخل آن نگهداری می‌شود. درب خودرو، درب موتور و صندوق عقب مهر و موم می‌گردد. ماده ۹- متصدیان توقفگاه‌ها موظفند در زمان تحویل یا استرداد وسیله نقلیه حسب مورد وضعیت آن را با صورتجلسه اولیه توقیف یا تحویل به توقفگاه تطبیق داده و هرگونه تغییر در وضعیت یا قطعات و یا بروز آسیب یا خسارت به وسیله نقلیه توقیفی را در سامانه ثبت نمایند. ماده ۱۰- هزینه‌های حمل و نگهداری وسایل نقلیه توقیفی، حداکثر برابر تعرفه‌های مصوب هیأت وزیران خواهد بود و به طرق مقتضی به اطلاع شهروندان رسیده و به صورت الکترونیکی و متمرکز محاسبه و دریافت خواهد شد. ماده ۱۱- پس از صدور دستور رفع توقیف وسیله نقلیه مجری دستور مکلف است نسبت به صدور مجوز تحویل وسیله نقلیه به مالک اقدام و مراتب

را در سامانه ثبت نماید. ماده ۱۲- قبل از صدور مجوز تحویل وسیله نقلیه به مالک مسئول مربوط مکلف است از توقیف نبودن آن به جهت دیگر اطمینان حاصل نماید. تبصره- مراتب مجاز بودن تحویل وسیله نقلیه به مالک از طریق سامانه ثنا یا طرق مقتضی دیگر به وی اطلاع رسانی می‌شود. ماده ۱۳- وسیله نقلیه با دریافت رسید تحویل مالک می‌گردد. در صورتی که مالک فاقد گواهینامه رانندگی باشد، تحویل وسیله نقلیه منوط به معرفی فرد واجد صلاحیت رانندگی خواهد بود. ماده ۱۴- در صورتی که به علت موانع قانونی وسیله نقلیه توقیفی قابلیت شماره‌گذاری نداشته باشد توسط فرجا جهت تعیین تکلیف به مرجع ذیصلاح اعم از قضایی تعزیرات و گمرک گزارش خواهد شد. ماده ۱۵- در مورد وسایل نقلیه فرسوده و وسایل نقلیه‌ای که به دلایلی از قبیل تصادف یا سوختگی غیرقابل بازسازی هستند اطلاع رسانی از طریق وسایل ارتباط جمعی به مالک انجام تا ظرف یک ماه جهت اقدام مقتضی مراجعه نماید در صورت عدم مراجعه مطابق ماده ۲۴ این دستورالعمل اقدام خواهد شد. ماده ۱۶- مراجع قضایی موظف اند در صورتی که موجهی برای ادامه توقیف وسیله نقلیه نباشد حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ رفع موجبات توقیف ضمن اعلام به مالک، مراتب را جهت ثبت در سامانه به مرجع ذی‌ربط اعلام کنند. ماده ۱۷- به منظور نظارت رؤسای دادگستری و دادستان‌ها ثبت اطلاعات مربوط به وسایل نقلیه توقیفی که پرونده قضایی در مورد آنها تشکیل گردیده در سامانه مدیریت پرونده قضایی ضروری است. تبصره- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه امکان دریافت و ثبت اطلاعات و تصمیمات مربوط به وسایل نقلیه در سامانه‌های قضایی را جهت نظارت رؤسای کل دادگستری‌ها و دادستان‌ها فراهم می‌نماید. ماده ۱۸- در صورتی که توقیف وسیله نقلیه به جهت صدور اجرائیه تأمین خواسته یا دستور موقت بوده و ذینفع اقدامی جهت تعیین تکلیف وسیله نقلیه انجام نمی‌دهد موضوع توسط مرجع قضایی مربوط بررسی و تعیین تکلیف می‌گردد. ماده ۱۹- وسیله نقلیه‌ای که با اعطای نیابت قضایی توقیف می‌شود در صورتی که تعیین تکلیف آن منوط به تصمیم مرجع معطی نیابت باشد مرجع مجری نیابت موظف است فوراً مراتب را به آن مرجع اعلام نماید؛ چنانچه ظرف سه ماه توسط مرجع معطی نیابت تعیین تکلیف نگردد مرجع مجری نیابت مراتب را جهت نظارت به مقام ذی‌ربط موضوع ماده ۱۷ این دستورالعمل اعلام می‌نماید. ماده ۲۰- فرجا موظف به فراخوان عمومی جهت اطلاع رسانی به مالک وسایل نقلیه رسوبی می‌باشد. ماده ۲۱- فرجا از طریق وسایل ارتباط جمعی که برای دو مرتبه به فاصله یک ماه منتشر می‌شود به مالکان وسایل نقلیه فرسوده جهت ترخیص اطلاع رسانی می‌نماید در فراخوان باید تصریح شود در صورت خودداری مالک از مراجعه ظرف ۳ ماه از تاریخ انتشار آخرین آگهی وسیله نقلیه در حکم رها شده تلقی و حسب مقررات تعیین تکلیف خواهد شد. ماده ۲۲- در مورد وسایل نقلیه‌ای که مالک آنها دارای شماره تلفن یا نشانی مشخص است فرجا ملزم است علاوه بر فراخوان عمومی به طریق مقتضی و به صورت اختصاصی به مالک نیز ابلاغ کند که جهت تحویل وسیله نقلیه به مرجع مربوط مراجعه کند. ماده ۲۳- در صورت مراجعه مالک، پس از اخذ جرائم و هزینه‌های متعلقه نسبت به ترخیص وسیله نقلیه اقدام می‌شود. ماده ۲۴- چنانچه پس از انقضای مهلت مقرر در ماده ۲۱ این دستورالعمل مالک مراجعه نکند فرجا مراتب را به دادستان عمومی و انقلاب شهرستان یا رئیس حوزه قضایی بخش گزارش می‌نماید دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش مراتب را جهت تعیین تکلیف به رئیس کل دادگستری استان جهت ارجاع به دادگاه صالح اعلام می‌کند. تبصره- در صورت فروش وسیله نقلیه و مراجعه مالک، مرجع فروش با احراز هویت و تأیید دادگاه صالح مالک را جهت دریافت وجه به مرجع ذی‌ربط معرفی می‌کند. مرجع ذی‌ربط موظف است به مجرد مراجعه مالک وجه مربوط را پس از کسر هزینه‌ها به وی پرداخت کند. ماده ۲۵- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل در دادگستری هر استان کارگروهی تحت عنوان کارگروه نظارت بر وسایل نقلیه توقیفی متشکل از نمایندگان رئیس کل دادگستری استان دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان و فرمانده انتظامی استان تشکیل می‌گردد این کارگروه حداقل سه ماه یک بار با ریاست نماینده رئیس کل دادگستری استان تشکیل جلسه داده و حسب مورد از نماینده سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی مرتبط از قبیل گمرک ستاد اجرایی فرمان امام (ره) سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و شورای هماهنگی مبارزه با مخدر دعوت به عمل می‌آورد. ماده ۲۶- کارگروه اقدامات زیر را معمول می‌نماید: الف- در هر جلسه فهرست وسایل نقلیه توقیفی را بررسی و در صورتی که ادامه نگهداری آنها مستلزم هزینه نامتناسب بوده و یا در معرض خرابی یا کسر فاحش قیمت قرار داشته باشد از مرجع مربوط جهت تسریع انجام اقدام قانونی پیگیری لازم را به عمل می‌آورد؛ ب- در مواردی که وسیله نقلیه باید به مراجع ذی‌ربط از قبیل ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی یا شورای مبارزه با مواد مخدر تحویل شود یا لحاظ فوریت امر، پیگیری لازم معمول تا از پارکینگ ترخیص و به نهاد مربوط تحویل شود. ماده ۲۷- معاون اول قوه قضائیه مسئول نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل است. ماده ۲۸- این دستورالعمل در ۲۸ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۴۰۲/۲/۳۰ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌باشد. رئیس قوه قضائیه - غلامحسین محسنی اژه